

Kommunedirektørens forslag til:

Handlings- og økonomiplan 2026- 2029 (40)

Presentasjon ved publisering 6. november 2026

2024 var preget av..

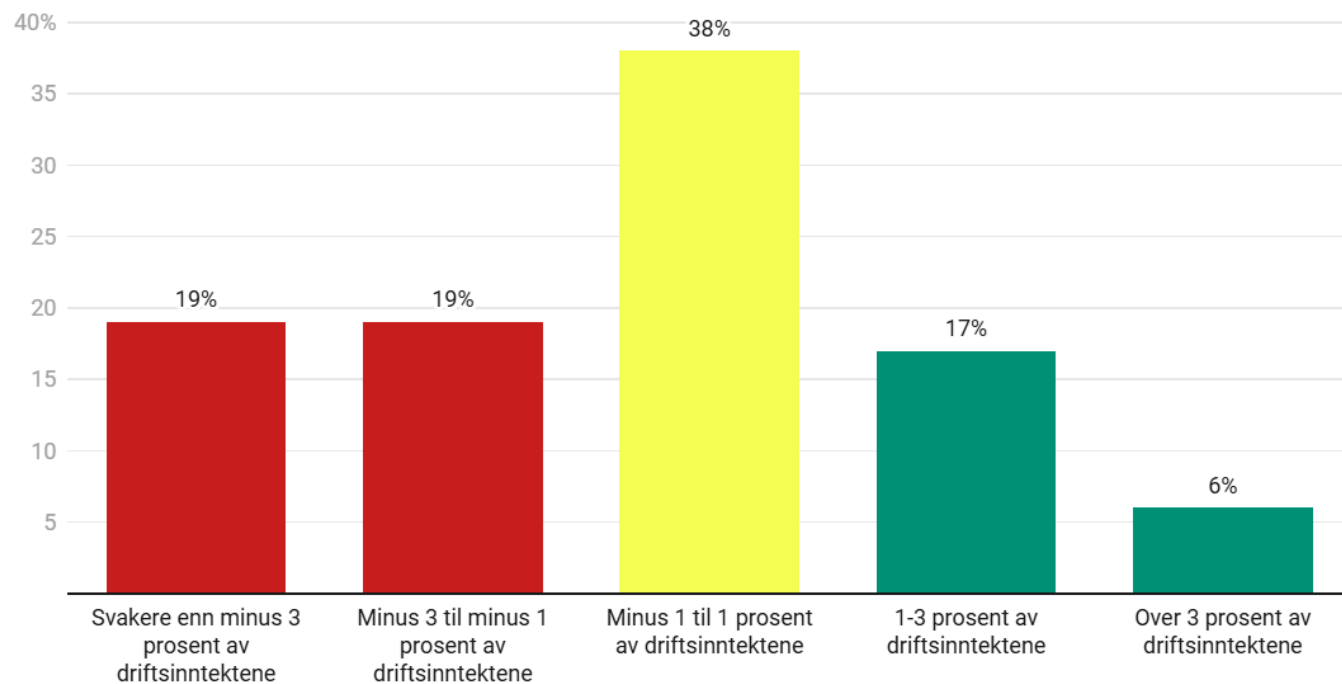

- Store overskrifter om kommuneøkonomi
- - 0,4% netto driftsresultat for kommunene i 2024
- Svikt i skatteinntekter
- Høye renter

=> Ekstrabevilgninger

2025 Status kommunene

Anslag for netto driftsresultat i 2025 basert på 2. tertial

- Kommunen forventer et netto driftsresultat på over 0 %
- 200 kommuner respondert på KS-undersøkelse
 - 38 % av kommunene -1 % eller svakere
 - 38 % av kommunene rundt 0 %
- Sannsynligvis bedre kontroll i 2025 og planlagt betydelige besparelser
- Sandefjord med lav gjeld, fondsmidler og kontroll på drift 4,1 %

November 2024 -> oktober 2025

- Ekstrabevilgninger i 2025 med videreføring. For Sandefjord betød dette:
 - Skoleinvesteringsfond, nye skole uten store lån
 - Lavere krav til innsparinger (fra 100 til 50) og få reduksjoner i tjenestetilbud
 - Andre kommuner med høy gjeld har større omstilling og flere rene kutt
 - 2. tertialsaken ga i 2025 en positiv effekt for Sandefjord
- ⇒ Kan utforme et balansert budsjett for drift som også gir rom for betydelige investeringer uten å svekke den langsiktige økonomien

Men – Dette er bildet november 2025, økonomien kan snu.

En effektiv kommune

Netto driftsutgifter (NDU) i Sandefjord og G11 korr. til Sfj. utg.beh.			
Tjenesteområde	Mer-/min.utg. i Sfj (mill. kr) i forhold til G11 korrigert til Sandefjords utgiftsbehov		
	2024	2023	2022
Barnehage	3,2	1,2	20,5
Grunnskole	2,3	8,1	6,9
Pleie og omsorg	-30,4	-58,4	-7,3
Sosiale tjenester	-24,7	-25,3	-14,6
Barnevern	-71,9	-57,0	-45,7
Kommunehelse	-48,7	-50,2	-22,4
Administrasjon og styring	-18,4	3,4	-11,9
Landbruk	-1,4	-0,6	-0,8
Tj.områder som inngår i utgiftsutgjevningen	-190,0	-178,8	-75,2
Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	-0,9	31,2	31,1
Introduksjonsordningen	0,9	2,6	-3,6
Kultur	-25,5	-22,6	-19,9
Kirke	-1,4	-0,9	1,7
Tekniske tjenester	33,0	-11,1	1,5
Interkomm. samarbeid (§ 27/28a - samarb.)	-0,5	-0,8	1,4
Tjenester utenfor ord. komm. arbeidsområde	-3,5	-3,1	5,0
Tj.områder utenfor utgiftsutgjevningen	2,2	-4,7	17,1
Pensjonsfunksjoner (utenfor utg.utj.)	-34,2	-21,9	-102,0
Sum alle tjenester	-222,1	-205,4	-160,1
Sandefjords utgifter i % av utgiftene i G11	-4,5 %	-4,4 %	-3,7 %

- 222 mill. kr lavere netto driftsutgifter enn andre kommuner på vår størrelse i 2024
- Barnehage og skole driver om lag på nivå med de andre kommunene
 - Bemanningsnormer
 - Struktur – antallet skoler og barnehager

Note: Tekniske tjenester inneholder VAR

Prioriteringer i budsjettet

Viktige føringer i budsjettet

- Holde igjen i forhold til økte kostnader
- Ta høyde for behov der de vokser – eks. eldre/utenforskap
- Prioritere investeringer når de fremmer god struktur for fag og drift
- Prioritere driftstiltak når de bidrar til forebygging av framtidig tjenestebehov

⇒ Bidrar til økonomisk handlingsrom over tid

Prioriteringer/- hovedprofil

- Tiltak for personer med utviklingshemming og/eller autismespekterforstyrrelser:
 - To nye bemannede omsorgsboliger for totalt 15 brukere tas i bruk
 - Ny avlastningsbolig
 - Styrking av ambulante tjenester og dagtilbud
 - Om lag 30 nye årsverk i planperioden
- Tiltak for eldre
 - 29 nye sykehjemsplasser tas i bruk i planperioden (Nygård 27 og Mosserød 2)
 - Dagsentertjenesten for demente og hjemmesykepleien hhv 1 og 4 årsverk i 2026
 - Oppstart investeringer i nye sykehjemsplasser i Stokke
 - Omsorgsboliger på kommunehestomten i Stokke
 - Ny elektronisk pasientjournal – mer effektiv arbeidshverdag og kvalitet

Prioriteringer/- hovedprofil

- Tiltak for barn/unge
 - Styrket bemanning i barnehager i levekårsutsatte områder med 4 årsverk (utsatt, men styrket med 1 årsverk)
 - Ombygging av Ormestad til større barnehage
 - Ny skole på Vesterøya tas i bruk høsten 2026
 - Ny skole Sentrum/øst kan tas i bruk 2030
- Utenforskap
 - Støtte til ungdomsklubber ble styrket i 2025, dette videreføres
 - Videreføring av tidligere innsats og reservert midler til å styrke innsatsen
 - Boligfornyelse – boliger selges og boliger kjøpes til høyere pris. Mer tilpasset behov og kan gi mulighet for leie til eie
- Innbyggere
 - Vann-, avløps- og renovasjonsgebyrene reduseres i sum med 7 % fra pris i juli 2025 til 2026.
 - Uendret makspris i barnehager (ingen KPI justering)
 - Gang- og sykkelveiltak og trafikksikkerhetstiltak
 - Oppgradering av tilfluktsrom (beredskap) og elektriske anlegg i to kirker

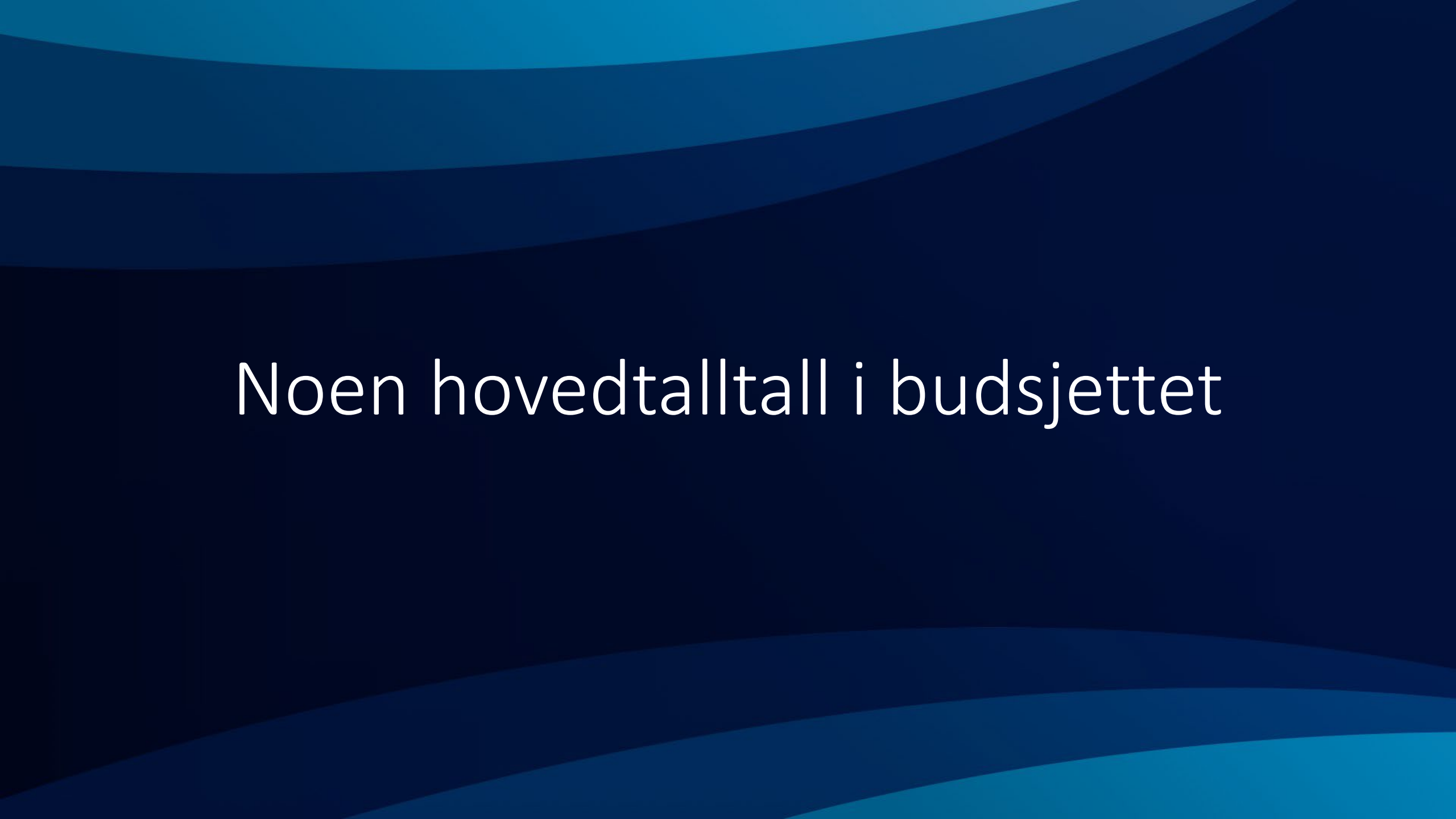
Prioriteringer/- hovedprofil

- Klimatiltak
 - Viderefører med 59 mill. kr i ENØK tiltak, ny belysning, driftskontroll og ladere. Elektrifisering av bilparken kommer i tillegg.
- Innsparinger
 - Det gjennomføres innsparinger for i alt 47 mill. kr fra 2029 (årlig effekt).
 - «Økonomisk balanse» 42,8 mill. kr, flytting Søberg til Thor Dahls gate 2,0 mill. kr og prisøkning parkering 2,5 mill. kr.
 - Utsatt lønnsutbetaling og forskuddsbetaling kommunale avgifter gjennomføres ikke.
 - Arealeffektivisering Rådhuset kommer i tillegg som driftsøk. konsekvens av investeringer med 7 mill. kr.
- Investeringer totalt
 - Fra rammesaken er ordinære investeringer økt med i overkant av 400 mill. kr
 - Lånegrad på 23% i gjennomsnitt. Opplåning er om lag uendret fra rammesak.

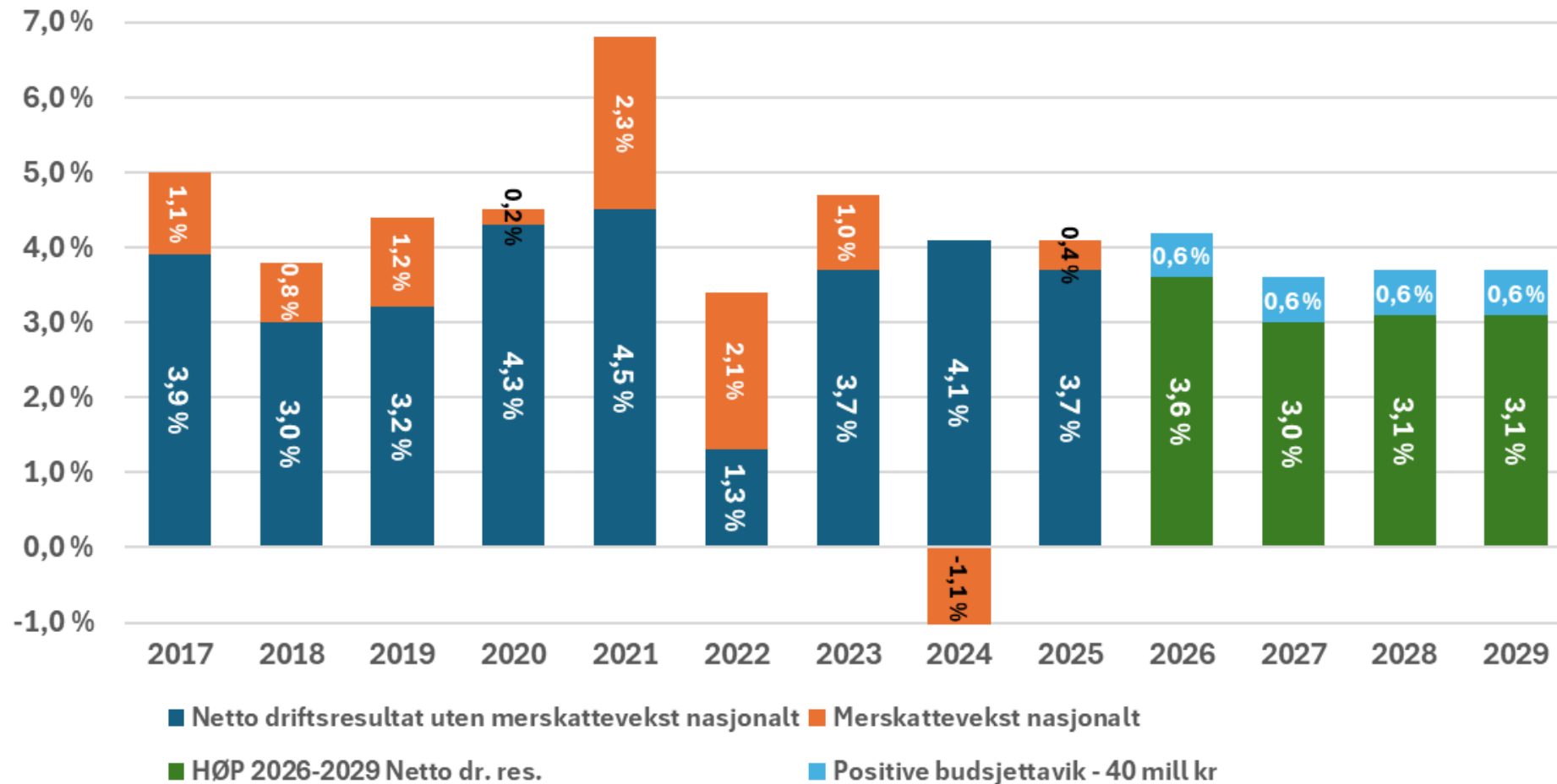
Investeringsprosjekter

INVESTERINGSPROSJEKTER					
	BUDSJETT				Sum
(beløp 2026-2029 i 1 000 2026-kr)	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Ordinære investeringer (netto)	475 958	268 200	287 600	589 900	1 621 658
Investeringer i selvkostområder	264 900	362 100	389 900	711 900	1 728 800
Investeringsprosjekter (netto)	740 858	630 300	677 500	1 301 800	3 350 458
Overført fra årets drift	151 183	119 496	129 926	224 359	624 964
Overført bruk av driftsfond	132 675	6 804	66 601	157 441	363 521
Bruk av investeringsfond	0	102 000	73 973	80 000	255 973
Lån til ordinære investeringer	192 100	39 900	17 100	128 100	377 200
Lån til selvkostområder	264 900	362 100	389 900	711 900	1 728 800
Finansiering:	740 858	630 300	677 500	1 301 800	3 350 458
Lånegrad for ordinære investeringer	40 %	15 %	6 %	22 %	23 %

The background of the slide features several horizontal, wavy bands of different shades of blue, ranging from a deep navy blue to a lighter, vibrant blue. These bands create a sense of movement and depth.

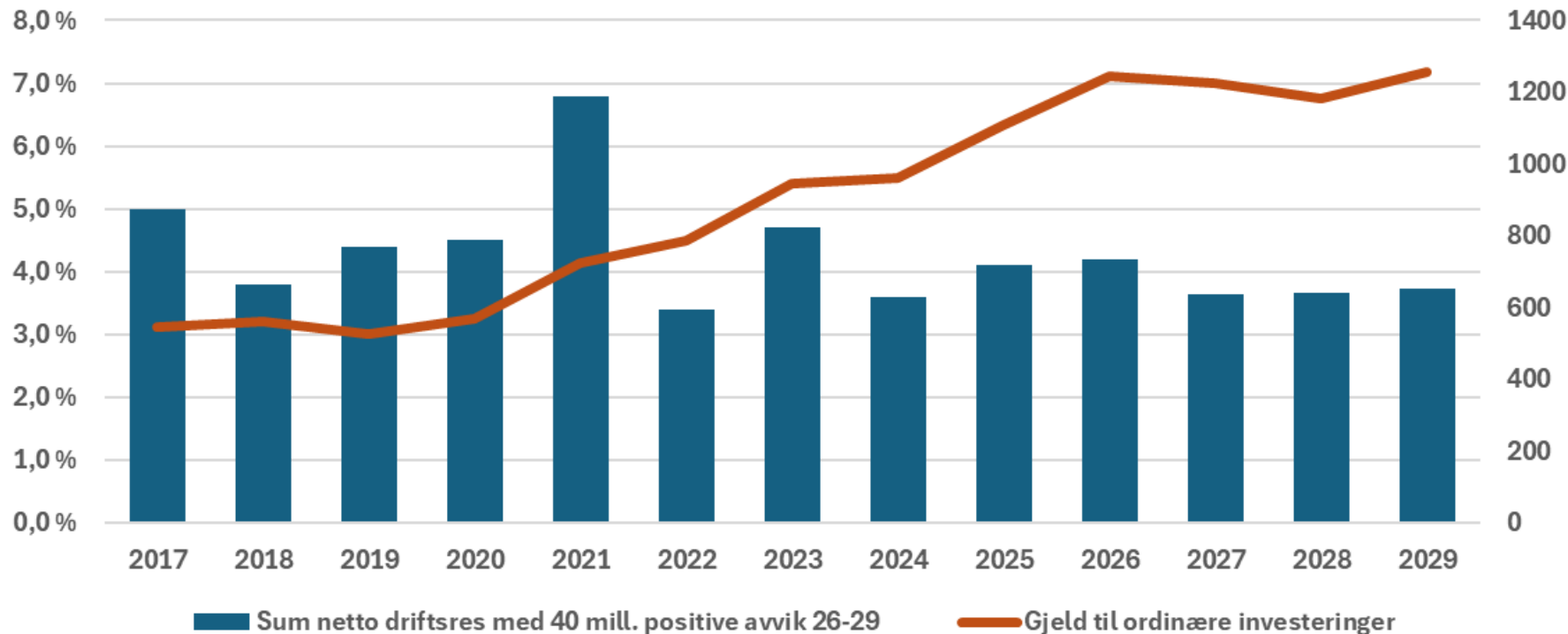
Noen hovedtall i budsjettet

Utviklingen i netto driftsresultat 2017->

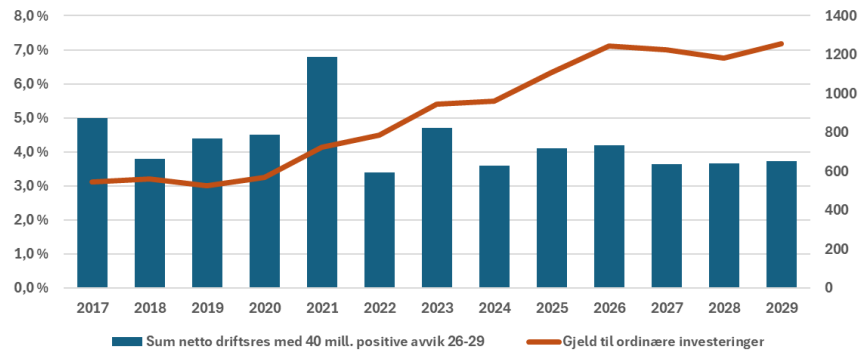
- 2017-2025 med 4,5 % inkl 1 % fra skatt
- HØP 2026-2028 med 3,2%, eller 3,8% med 40 mill. kr positive årlige avvik

Netto driftsresultat og gjeld

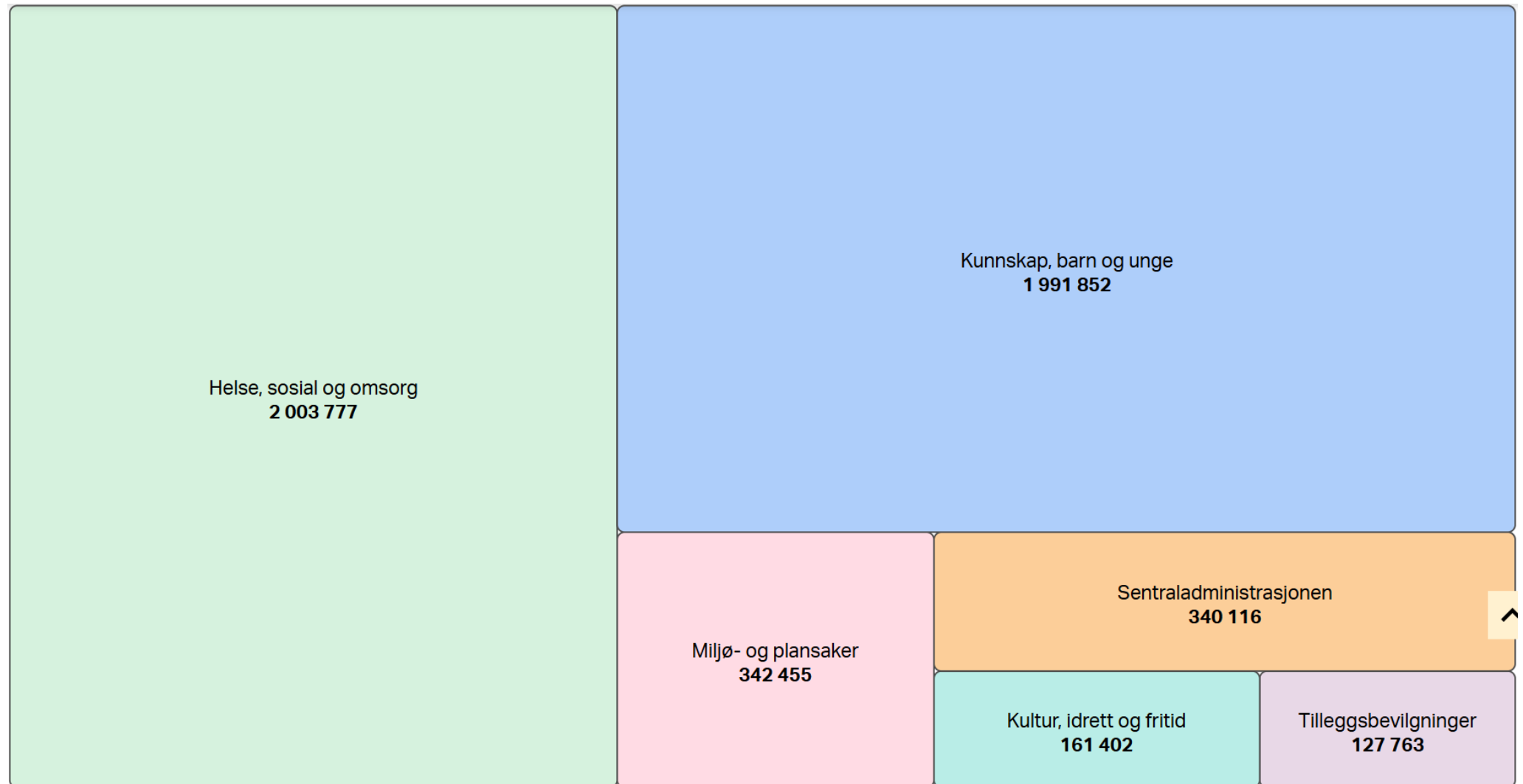
- Perioden 2017-2025 viser at det selv med «gode» resultater er krevende å gjennomføre større investeringer uten å låne
- Fra 2026 flater dette nå ut

Formuesposisjon – gjeld og fond

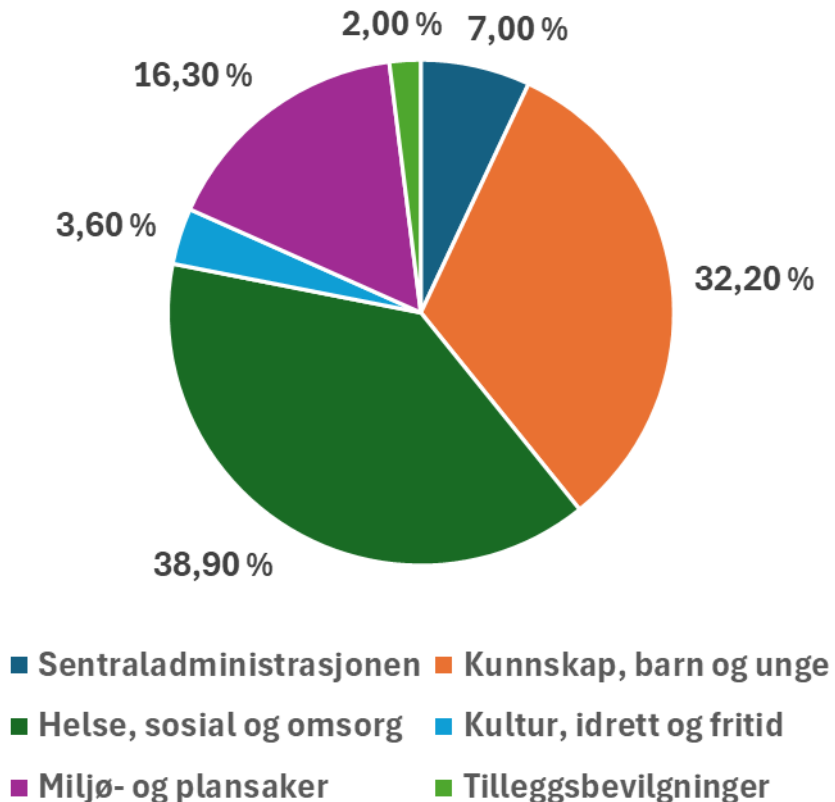

- Formuesposisjonen er god sammenlignet med andre kommuner
- Gjelden er blitt noe høyere
 - Dagens verdi av 550 mill. kr 2017 gjeld er om lag 700 mill. kroner.
- Formuen kan i samme periode sies å ha økt
 - Sandefjord bredbånd -> 800 mill. kr i fond som gir budsjettert avkastning på om lag 50 mill. kroner/år (2017 -2020 verdsatt til om lag 400 mill. kroner)
 - Bufferfond øker fra 80 til 300 mill kroner (108 salg bolig)
 - Likviditeten inkludert bufferfond har vært ganske stabil, samtidig som premieavviket har økt betydelig
 - Betalt inn mye til pensjonskassene som foreløpig ikke er kostnadsført – amortiserer om lag 1 milliard

Hovedtallene i budsjettet – Netto bevilgning

Hovedtallene i budsjettet – Brutto

- Totale driftsinntekter 6,75 mrd. kr
 - Totale driftsutgifter 6,50 mrd. kr
 - Netto finans m/avdrag 0,01 mrd. kr
 - Netto driftsresultat 0,24 mrd. kr
-
- Fordelt totale brutto driftsutgifter i prosent i paidiagrammet

Generelle forutsetninger 2026

- Konsumprisvekst: 2,20 pst.
- Lønnsvekst: 4,00 pst.
- Deflator (prisvekst kommuner) 3,50 pst.
- Pengemarkedsrente: 4,00 pst.
- Avkastning kraftfondet: 6,05 pst.
- Avkastning infrastrukturfondet: 5,89 pst.

Illustrasjonfoto av norske penger.

Foto: Mostphotos

Pensjonskostnader felles (inkl. EK-tilsk.)

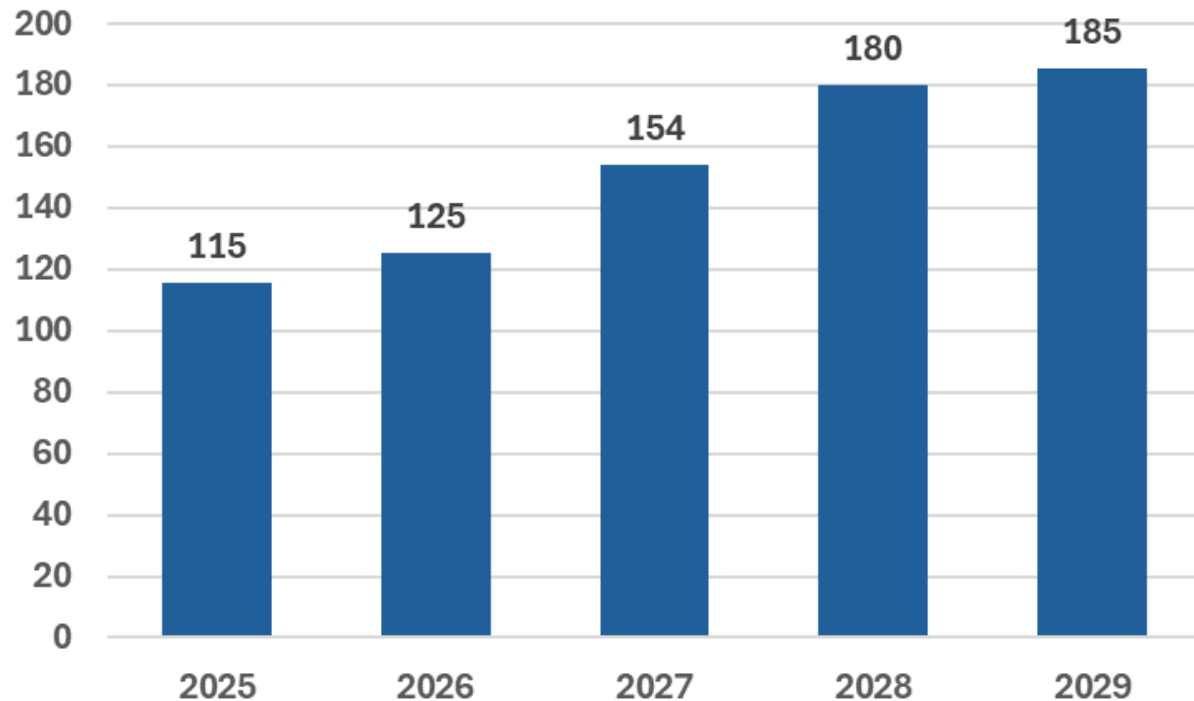

Foto Ingerid Heggelund,

Pensjonskostnader

Pensjonspremie, -kostnad og premieavvik (inkludert arbeidsgiveravgift)

(beløp i nominelle mill. kroner)	2026	2027	2028	2029
Netto pensjonskostnad	352,8	359,9	367,1	374,4
Betalt pensjonspremie	587,4	644,3	651,0	664,0
Årets premieavvik	-234,6	-284,4	-283,9	-289,6
Fordelt premieavvik fra tidligere år	191,8	222,9	252,9	262,4
Netto endret akkumulert premieavvik:	-42,8	-61,5	-31,0	-27,2
Balanseført (akkumulert) premieavvik per 31.12.	968,2	1029,7	1060,7	1087,9

- Kostnadene er lavere enn premiene vi betaler til kassene
- Ikke kostnadsført premie kalles premieavvik, 0,96-1,1 mrd. kr
- Kostnadsfører årets avvik de neste 7 årene (amortisering – neste side)

Foto Ingerid Heggelund,

Forklaring pensjon - Eksempel

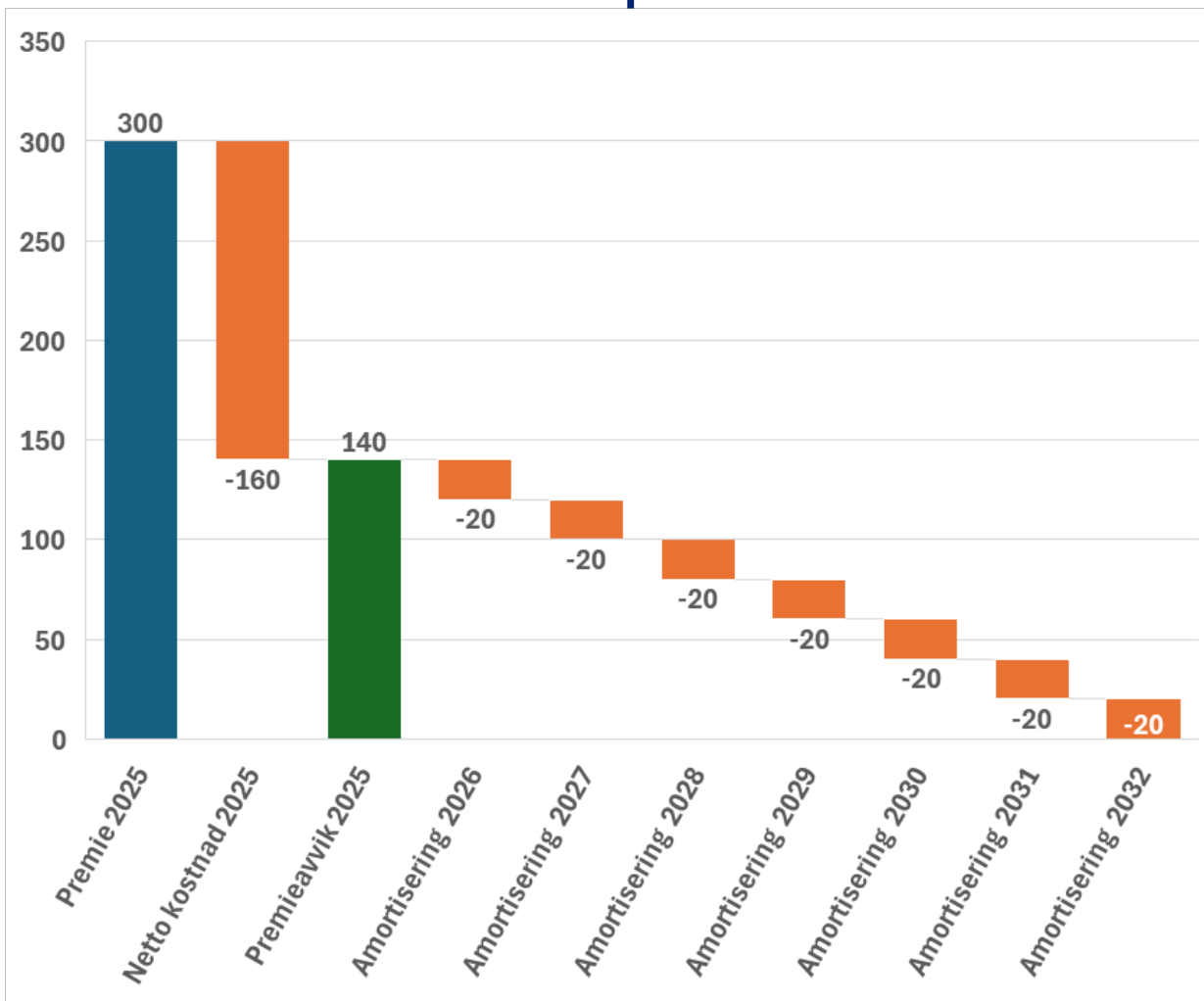

Foto Ingerid Heggelund,

- 300 mill. kr betales i premie i 2025
- 160 mill. kr Netto kostnad i regnskapet
 - Basert på aktuarberegninger og god kommunal regnskapsskikk (GKRS) etter statens forutsetninger
- 140 mill. kr lavere kostnader enn innbetalt premie = premieavvik
- 20 mill. kroner er kostnadsføring av premieavviket de neste 7 årene – kalles amortisering

Bruker 8 år totalt på å kostnadsføre hele premeinnbetalingen for 2025

Bidrag fra drift til investeringer

DRIFTSBUDSJETT

(Bevilgningsoversikt - drift, omarbeidet)

(beløp 2026-2029 i 1 000 2026-kr)

BUDSJETT

2026 2027 2028 2029

Rammetilskudd	-2 602 100	-2 633 700	-2 674 100	-2 714 300
Inntekts- og formueskatt	-2 591 000	-2 591 000	-2 591 000	-2 591 000
Andre generelle driftsinntekter	-13 906	-12 597	-11 283	-10 424
Sum generelle driftsinntekter	-5 207 006	-5 237 297	-5 276 383	-5 315 724
Nto. ramme for komm.områdene	4 967 365	5 011 513	5 028 302	5 022 269
Renteinntekter	-216 866	-211 953	-213 295	-205 478
Utbytter	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Lånerenter	142 505	148 616	159 313	178 795
Avdrag - ord. inv.	55 498	60 664	58 882	57 054
Avdrag - selvkostinv.	26 224	29 109	33 959	39 168
Netto finansutgifter	5 061	24 136	36 559	67 239
Netto avsetninger	-49 278	75 348	14 995	-155 584
Overført til investeringsprosjekter	283 858	126 300	196 527	381 800
Herav: fra driftsfond	132 675	6 804	66 601	157 441
fra årets drift	151 183	119 496	129 926	224 359
Avs. til senere års ord. investeringer	80 000	80 000	80 000	-
Driftens bidrag til årets og senere års ord. inv.	231 183	199 496	209 926	224 359

Oppfyllelse av økonomiske mål

ØKONOMIPLANEN I FORHOLD TIL DE ØKONOMISKE MÅLENE								
		Regn.	Oppr. bud.	Reg. bud.	BUDSJETT			
	(beløp 2026-2029 i mill. 2026-kr)	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029
1	Brutto driftsresultat uten avskrivninger skal være positivt	154	239	297	248	229	245	281
2	Netto driftsresultat (minst 3,0 %)	3,5 %	3,3 %	4,1 %	3,6 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %
3	Driftens bidrag til årets og senere års ordinære investeringer (minst 2,5 %)	0,8 %	2,8 %	3,5 %	3,4 %	3,0 %	3,1 %	3,3 %
4	Lånegrad for netto ordinære investeringer (maks. 50 %)	23 %	40 %	32 %	40 %	15 %	6 %	22 %
5	Overskudds- og Kapitalfondet 31.12. (minst 15 mill. kr)	491	227	305	173	117	66	33

Kommunalområdene

Befolkningsutvikling Sandefjord

	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0 - åringer	549	571	603	612	601	579
Barnehage (1-5 år)	3 155	3 051	3 190	3 330	3 320	3 230
Grunnskole (6-15 år)	7 826	7 334	6 906	6 999	7 278	7 390
Videregående (16-19 år)	3 348	3 203	3 105	2 802	2 826	2 929
Voksne (20-66 år)	39 571	40 405	40 724	40 566	40 430	40 446
Eldre (67-79 år)	8 726	9 112	10 006	11 031	11 438	11 246
Eldre (80-89 år)	2 992	3 895	4 491	4 819	5 333	6 167
Eldre (90 år og eldre)	591	660	860	1 208	1 422	1 653
Total	66 758	68 231	69 885	71 367	72 648	73 640

- 900 færre elever i grunnskole i 2035
- Flere til å «gjøre jobben» 20-66 år i 2035
- 1 700 flere over 80 år i 2035

Jente leser bok i høstløv

Foto: Mostphotos

Kunnskap, barn og unge

Jente leser bok i høstløv
Foto: Mostphotos

Kunnskap, barn og unge

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Driftskonsekvens av investeringer				
Ny skole på Vesterøya	-4 000	-8 600	-8 600	-8 600
Sum Driftskonsekvens av investeringer	-4 000	-8 600	-8 600	-8 600
Innsparingstiltak				
Legge ned Vardenlia og Ringkollen barnehager - flytte til Ormestad	0	-300	-630	-1 230
Trekk ansatte for private mobiltjenester	-122	-122	-122	-122
Sum Innsparingstiltak	-122	-422	-752	-1 352
Nye tiltak				
Kompetanseheving av mellomledere i skolen	500	500	0	0
Sum Nye tiltak	500	500	0	0
Nye tiltak og realendringer	-3 622	-8 522	-9 352	-9 952
Ramme 2026-2029	1 991 852	1 986 702	1 985 872	1 985 272

Jente leser bok i høstløv

Foto: Mostphotos

Kunnskap, barn og unge

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
<i>Investeringsprosjekter</i>										
Ny skole sentrum/øst	3 000	0	4 000	0	126 000	0	350 000	0	483 000	0
Ny skole Vesterøya	205 000	-20 000	0	0	0	0	0	0	205 000	-20 000
Ombygging Ormestad skole til barnehage	15 000	0	26 000	0	0	0	0	0	41 000	0
Oppgradering/tilpasninger KBU-bygg	17 000	0	15 000	0	15 000	0	15 000	0	62 000	0
Sum Investeringsprosjekter	240 000	-20 000	45 000	0	141 000	0	365 000	0	791 000	-20 000

Soloppgang Hagneselven, Kodal

Foto: Atle Slettingdalen

Helse, sosial og omsorg

Soloppgang Hagneselven, Kodal
Foto: Atle Slettingdalen

Helse, sosial og omsorg

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Driftskonsekvens av investeringer				
Myhregrenda avlastningsbolig (Hauanskogen)	0	1 700	3 400	3 400
Vesteråt omsorgsbolig (8-erbolig (BOA))	0	9 500	19 000	19 000
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	11 200	22 400	22 400
Innsparingstiltak				
Diverse knyttet til lager, prøver m.m. ved Sandefjord medisinske senter	-450	-700	-700	-700
Ressurskoordinator ved Sandefjord medisinske senter	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ressurskoordinatorer ved bo- og behandlingssentrene	-1 000	-3 000	-3 000	-3 000
Revurdering av eksisterende vedtak i helseforvaltningen	-4 000	-6 000	-6 000	-7 000
Trekk ansatte for private mobiltjenester	-96	-96	-96	-96
Sum Innsparingstiltak	-6 546	-11 796	-11 796	-12 796
Nye tiltak				
Ambulerende tjenester - 2 årsverk i seksjon for bolig, aktivitet og avlastning (BOA)	600	850	850	850
Dagsenter for personer med demenssykdom - nytt årsverk	440	880	880	880
Dagtilbud - 2 årsverk i seksjon for bolig, aktivitet og avlastning (BOA)	600	1 400	1 400	1 400
Hjemmesykepleie - økt antall årsverk	3 700	3 700	3 700	3 700
Logistikksystem hjelpemiddellager (KS-hjelpemidler)	80	160	160	160
Mosserød, 2 nye plasser fra 2027	0	2 800	2 800	2 800
Ny elektronisk pasientjournal (EPJ)	10 000	6 000	2 000	2 000
Tilskudd til Turistforeningen -Tilrettelagt for personer med spesielle behov	150	150	150	150
Vaktmester på Nygård (1/2 årsverk)	450	450	450	450
Økt bruk av plasser på Nygård	0	12 100	18 100	21 200
Sum Nye tiltak	16 020	28 490	30 490	33 590
Nye tiltak og realendringer	9 474	27 894	41 094	43 194
Ramme 2026-2029	2 003 777	2 015 702	2 028 278	2 030 378

Soloppgang Hægreselven, Kodal
Foto: Abbe Slettingdalen

Helse, sosial og omsorg

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
<i>Investeringsprosjekter</i>										
Diverse investeringer HSO	4 000	0	4 000	0	4 000	0	4 000	0	16 000	0
Myhregrenda avlastningsbolig	67 000	-24 802	0	0	0	0	0	0	67 000	-24 802
Myhreskauen omsorgsbolig (7- erbolig BOA)	34 000	-8 430	0	0	0	0	0	0	34 000	-8 430
Ny avfallsløsning Forsmannsenteret	3 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000	0
Nye sykehjemsplasser i Stokke	1 000	0	12 000	0	90 000	-49 000	180 000	-45 000	283 000	-94 000
Utskifting velferdsteknologi HSO	0	0	0	0	2 000	0	2 000	0	4 000	0
Utvikling, kjøp og salg av boliger	32 000	0	32 000	0	32 000	0	32 000	0	128 000	0
Vesteråt omsorgsbolig (8-erbolig BOA)	62 600	0	0	0	0	0	0	0	62 600	0
Sum Investeringsprosjekter	203 600	-33 232	48 000	0	128 000	-49 000	218 000	-45 000	597 600	-127 232

Badstua på Granholmen

Foto: Øyvind Rotnes

Kultur, idrett og fritid

Badstua på Granholmen
Foto: Øyvind Rotnes

Kultur, idrett og fritid

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Driftskonsekvens av investeringer				
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	40	80	120	160
Sum Driftskonsekvens av investeringer	40	80	120	160
Innsparingstiltak				
Avslutte abonnement på "Kulturarven"	-50	-50	-50	-50
Avvikle gratis sommeraktivitetstilbud for ungdom	-316	-316	-316	-316
Digitalisering av dialog med innbyggerne om tjenester knyttet til gravplassforvaltningen	-50	-50	-50	-50
Effektivisering av tjenester fra dokumentsenteret	0	-375	-1 125	-1 125
Fjerne prosjekttilskud til Dyrebeskyttelsen	-60	-60	-60	-60
Redusere postombæringstjenesten som håndteres av dokumentsenteret	-350	-350	-350	-350
Redusert vekst i faste driftstilskudd til frivillige lag og foreninger	0	-350	-350	-350
Redusert vekst i prosjekttilskudd til arrangement for voksne	-200	-200	-200	-200
Trekk ansatte for private mobiltjenester	-14	-14	-14	-14
Økt intern bruk av Hjertnes til møter/samlinger o.l.	-50	-50	-50	-50
Sum Innsparingstiltak	-1 090	-1 815	-2 565	-2 565
Nye tiltak				
"Kaffe og prat" (temaplan frivillighet)	50	50	50	50
Adgangskontroll Ekeberg og Orelund kapell	200	0	0	0
PLART, utredningsmidler	500	0	0	0
Sum Nye tiltak	750	50	50	50
Nye tiltak og realendringer	-300	-1 685	-2 395	-2 355
Ramme 2026-2029	161 402	160 067	160 357	160 397

Badstue på Oranholmen
Foto: Øyvind Rønnes

Kultur, idrett og fritid

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
<i>Investeringsprosjekter</i>										
Lysanlegg Bugårdsparken fase 2 av 2	2 000	0	0	0	0	0	0	0	2 000	0
Navnede minnelunder	1 700	0	1 300	0	1 300	0	1 200	0	5 500	0
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	2 500	0	2 500	0	2 500	0	2 500	0	10 000	0
Oppgradering av kirkebygg	2 500	-1 250	3 000	-1 500	0	0	0	0	5 500	-2 750
Oppgradering av lekeplasser	2 000	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	8 000	0
Oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg	8 500	0	8 500	0	9 000	0	9 000	0	35 000	0
Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre Sandefjordsfjorden	0	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	6 000	0
Sum Investeringsprosjekter	19 200	-1 250	19 300	-1 500	16 800	0	16 700	0	72 000	-2 750

Gutter som leker i Thor Dahls gate

Foto: Heidi Marie Gøperød

Miljø- og plansaker

Gutter som leker i Thor Dahls gate
Foto: Heidi Marie Gøperød

Miljø- og plansaker

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Driftskonsekvens av investeringer				
Arealeffektivisering	0	0	-5 600	-7 000
Belysning i kommunale bygg (EU-direktiv)	-200	-400	-600	-800
Bil- og maskinpark - utv. og utskiftning (ikke selvkost)	60	120	120	120
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	-100	-200	-300	-400
Enøk-tiltak, diverse bygg	-400	-800	-1 000	-1 200
GS-veier og trafiksikkerhetstiltak	600	1 200	1 800	2 400
Ny skole på Vesterøya	-300	-600	-600	-600
Nye sykehjemsplasser i Stokke	0	8 000	8 000	8 000
Renhold - ny teknologi	-150	-300	-450	-600
Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)	300	400	500	600
Sum Driftskonsekvens av investeringer	-190	7 420	1 870	520
Innsparingstiltak				
Avvikle undervarme på Gamle stadion eller dekke ved utleie	-360	-360	-360	-360
Etablere driftssentral og styring av varme og ventilasjon i kommunale bygg	1 450	-3 150	-5 700	-7 900
Flytting fra Sjøberg til T Dahl-bygget	640	-500	-1 750	-1 990
Ledlys etter enøk-tiltak på Hjertnes	-145	-145	-145	-145
Ledlys etter rehabilitering av idrettsanlegg	-200	-200	-200	-200
Parkering - kontantfri betaling ved bruk av automatene	-75	-100	-100	-100
Parkeringsavgift Engø - økte satser	-150	-150	-150	-150
Parkeringsavgift innføres ved nye plasser/områder	-1 870	-2 600	-2 600	-2 600
Parkeringsavgifter - timesats økes med 2 kr utover tidl. forutsatt vekst	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Trekk ansatte for private mobiltjenester	-121	-121	-121	-121
Økt innsats robotisering av renhold	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Økte parkeringssatser	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Økte priser på meglerpakker	-100	-200	-200	-200
Sum Innsparingstiltak	-5 731	-12 326	-16 126	-18 566

Gutter som leker i Thor Dahls gate
Foto: Heidi Marie Gøperød

Miljø- og plansaker

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Nye tiltak				
Elanlegg kirker	2 500	2 500	0	0
Forprosjekt Haslebekken (kommuneplanens arealdels handlingsplan)	500	0	0	0
Fremmedvann og stikkeledninger formålsbygg	250	250	250	250
Grunnundersøkelse Kamfjordparken	300	0	0	0
Grønt vedlikehold Helgerødveien 109	100	100	100	100
Grønt vedlikehold Nygård sykehjem	200	200	200	200
Kantsone mot vassdrag i urbane strøk	250	250	250	250
Leiekostnader til samlokalisering for helsestasjon Kroken og Varden	0	0	480	740
Oppgavedeling mellom fagprofesjoner i kommunalområdene KBU og MP	2 000	2 000	2 000	2 000
Reguleringsplan Kastet	750	0	0	0
Salg av boliger - netto reduserte husleieinntekter	0	1 000	3 000	5 000
Skisseprosjekt bobilhavn Hjertnesstranda	400	0	0	0
Utvikling Carlsen-kvartalet	1 000	0	0	0
Veileder overvannshåndtering	500	0	0	0
Sum Nye tiltak	8 750	6 300	6 280	8 540
Nye tiltak og realendringer	2 829	1 394	-7 976	-9 506
Ramme 2026-2029	342 455	337 142	306 472	275 232

Gutter som leker i Thor Dahls gate
Foto: Heidi Marie Gøsserød

Miljø- og plansaker

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
Investeringsprosjekter										
*Bil og maskinpark – utskiftinger - selvkost	3 100	0	5 500	0	6 600	0	7 650	0	22 850	0
*Hovedplan avløp - gjennomføring av tiltak	161 000	0	175 000	0	183 000	0	195 000	0	714 000	0
*Hovedplan vann - gjennomføring av tiltak	67 000	0	110 000	0	122 000	0	130 000	0	429 000	0
*Nitrogenrensing Enga	10 000	0	10 000	0	17 000	0	250 000	0	287 000	0
*Ny gjenvinningsstasjon på Kastet	10 000	0	52 000	0	0	0	0	0	62 000	0
*Vårnes renseanlegg	14 000	0	10 000	0	62 000	0	130 000	0	216 000	0
Aldersvennlige Sandefjord - benker	500	0	0	0	0	0	0	0	500	0
Arealeffektivisering	2 000	0	48 000	0	0	0	0	0	50 000	0
Belysning i kommunale bygg (EU-direktiv)	5 000	0	5 000	0	5 000	0	5 000	0	20 000	0
Bil- og maskinpark - utskiftinger	21 500	-1 900	18 700	-1 900	23 700	-1 900	23 700	-1 900	87 600	-7 600
Brann og redning – kjøretøy og båt	8 000	0	1 000	0	0	0	1 300	0	10 300	0
Car-port ved brannstasjonen i Sandefjord	600	0	0	0	0	0	0	0	600	0
Diverse mindre grunnkjøp	100	0	100	0	100	0	100	0	400	0
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	1 300	0	1 300	0	1 000	0	1 000	0	4 600	0
Enøk-tiltak, diverse bygg	10 000	0	10 000	0	5 000	0	5 000	0	30 000	0
Etablering og endring av parkeringsordninger	4 400	0	0	0	0	0	0	0	4 400	0
GS-veier og trafiksikkerhetstiltak	31 900	0	20 000	0	25 000	0	16 000	0	92 900	0
Krokemoveien GS-vei mm (spleiselagsprosjekt VFK)	0	0	21 600	0	0	0	0	0	21 600	0
Renholdsutvikling maskin/inngang	2 500	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	5 500	0
Rundkjøring Hegnaveien	2 000	0	6 000	0	15 400	-7 500	0	0	23 400	-7 500
Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000	0
Ventilasjonsanlegg rådhuset	0	0	36 000	0	0	0	0	0	36 000	0
Sum Investeringsprosjekter	355 900	-1 900	532 200	-1 900	467 800	-9 400	766 750	-1 900	2 122 650	-15 100

Gutter som leker i Thor Dahls gate
Foto: Heidi Marie Gøsserød

Miljø- og plansaker

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
Havnevesen										
Biler og maskiner	2 000	0	0	0	0	0	0	0	2 000	0
Heis terminalbygget	2 000	-2 000	0	0	0	0	0	0	2 000	-2 000
Oppgradering kaifront	10 000	-10 000	5 000	-5 000	5 000	-5 000	0	0	20 000	-20 000
Oppgradering Utstikker A og B	1 000	0	15 000	0	0	0	0	0	16 000	0
Solcelleanlegg terminalbygget	2 500	-2 500	0	0	0	0	0	0	2 500	-2 500
Tømmestasjon båtseptik Ormestadvika	1 000	-1 000	0	0	0	0	0	0	1 000	-1 000
Tømmestasjon båtseptik Roabukta	0	0	1 000	-1 000	0	0	0	0	1 000	-1 000
Utskifting til LED-armaturer i bygg	1 000	-1 000	0	0	0	0	0	0	1 000	-1 000
Utsikker 1	1 000	-1 000	15 000	-15 000	0	0	0	0	16 000	-16 000
Sum Havnevesen	20 500	-17 500	36 000	-21 000	5 000	-5 000	0	0	61 500	-43 500
Tomtefelt										
Mulighetsstudie Nybyen	2 000	-2 000	0	0	0	0	0	0	2 000	-2 000
Tomtefelt Fokserød vest (pukkverket)	1 500	-1 500	0	0	0	0	0	0	1 500	-1 500
Tomtefelt Torp flyplassområdet/næringsområdet	2 500	-2 500	1 000	-1 000	1 000	-1 000	1 000	-1 000	5 500	-5 500
Tomtefelt uspesifisert	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	16 000	-16 000
Sum Tomtefelt	10 000	-10 000	5 000	-5 000	5 000	-5 000	5 000	-5 000	25 000	-25 000

Sandefjord Rådhus

Foto: Sandefjord kommune

Sentraladministrasjonen

Sandefjord Rådhus

Foto: Sandefjord kommune

Sentraladministrasjonen

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Innsparingstiltak				
Innkjøpsseksjonen, redusert kjøp av konsulenttjenester	-200	-200	-200	-200
Innkjøpsseksjonen, styring av forbruksmønster/avtalelojalitet	-500	-500	-500	-500
Innkjøpsseksjonen, økt kontraktsoppfølging	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Program KI/utvikling med eget årsverk til digitalisering	900	900	-100	-2 100
Reduksjon i antall årsverk (lønningssseksjonen)	-400	-400	-800	-1 200
Reduksjon i antall årsverk (regnskapsseksjonen)	-400	-700	-1 200	-1 200
Reduksjon i antall årsverk ved naturlig avgang (HRU)	0	-450	-1 800	-2 700
Redusere antall fasttelefoni-abbonnementer	-45	-50	-60	-70
Redusere ekstern juridisk bistand (konsulentutgifter kommuneadvokaten)	-150	-150	-150	-150
Redusere lisenskostnader (Microsoft) ved økt kontroll og oppfølging	-260	-560	-560	-560
Redusere næringstilskudd (Midtåsen)	0	0	-300	-400
Redusere takt på utskifting av nettverksutstyr	-200	-200	-200	-200
Sykefraværsprosjekt - egen HR-rådgiverstilling	-400	-1 300	-1 300	-1 300
Trekk ansatte for private mobiltjenester	-47	-47	-47	-47
Trykkeriet, ikke fornye leasingavtale for kopimaskin	0	-350	-350	-350
Sum Innsparingstiltak	-2 202	-5 007	-8 567	-11 977
Nye tiltak og realendringer	-2 202	-5 007	-8 567	-11 977
Ramme 2026-2029	340 116	371 937	388 660	394 227

Sandefjord Rådhus
Foto: Sandefjord kommune

Sentraladministrasjonen

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Økonomiplan	
	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2028	Inntekt 2028	2029	Inntekt 2029	2026-29	Inntekt 2026-29
<i>Investeringsprosjekter</i>										
Kompensasjonsberettiget mva. investeringer	26 787	0	26 337	0	29 250	0	149 500	0	231 874	0
Oppgradering av tilfluksrom	9 000	0	6 600	0	0	0	0	0	15 600	0
Sum Investeringsprosjekter	35 787	0	32 937	0	29 250	0	149 500	0	247 474	0

Selvkost og klima

VAR-avgiftene i Sandefjord kommune

Standardabonnement vann, avløp og renovasjon

Tjeneste:	Gebyr per 01.01.2025	Gebyr for 2026	Endring i %
Vann	5 430	4 444	-18,2 %
Avløp	6 628	5 446	-17,8 %
Renovasjon	3 700	3 900	5,4 %
Sum	15 758	13 790	-12,5 %

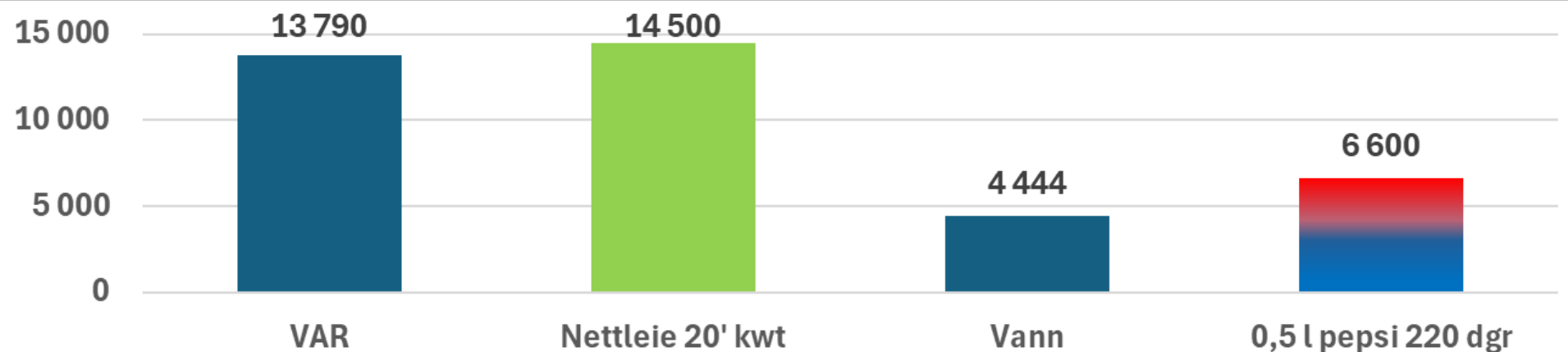
- Reduksjon eksklusive mva. er 6,8 %
- Endring til HØP 2026 -2029
 - Reduseres direkte driftsutgifter pga. endret klassifisering av utgifter til ledningsfornyelse på VA
 - Tidligere driftsutgifter føres nå som investeringsutgifter.
 - Økte utgifter til kjøp av vann og tjenester på renovasjon
 - Kapitalkostnadene reduseres med avskrivningstid fra 40 til 80 år på vann- og avløpsnett.
- Fremført underskudd er budsjettert inndekt ved utgangen av 2026
- Et lite fondsbeløp ved utgang av 2026, men forutsatt disponert i planperioden

VAR-avgiftene i Sandefjord kommune

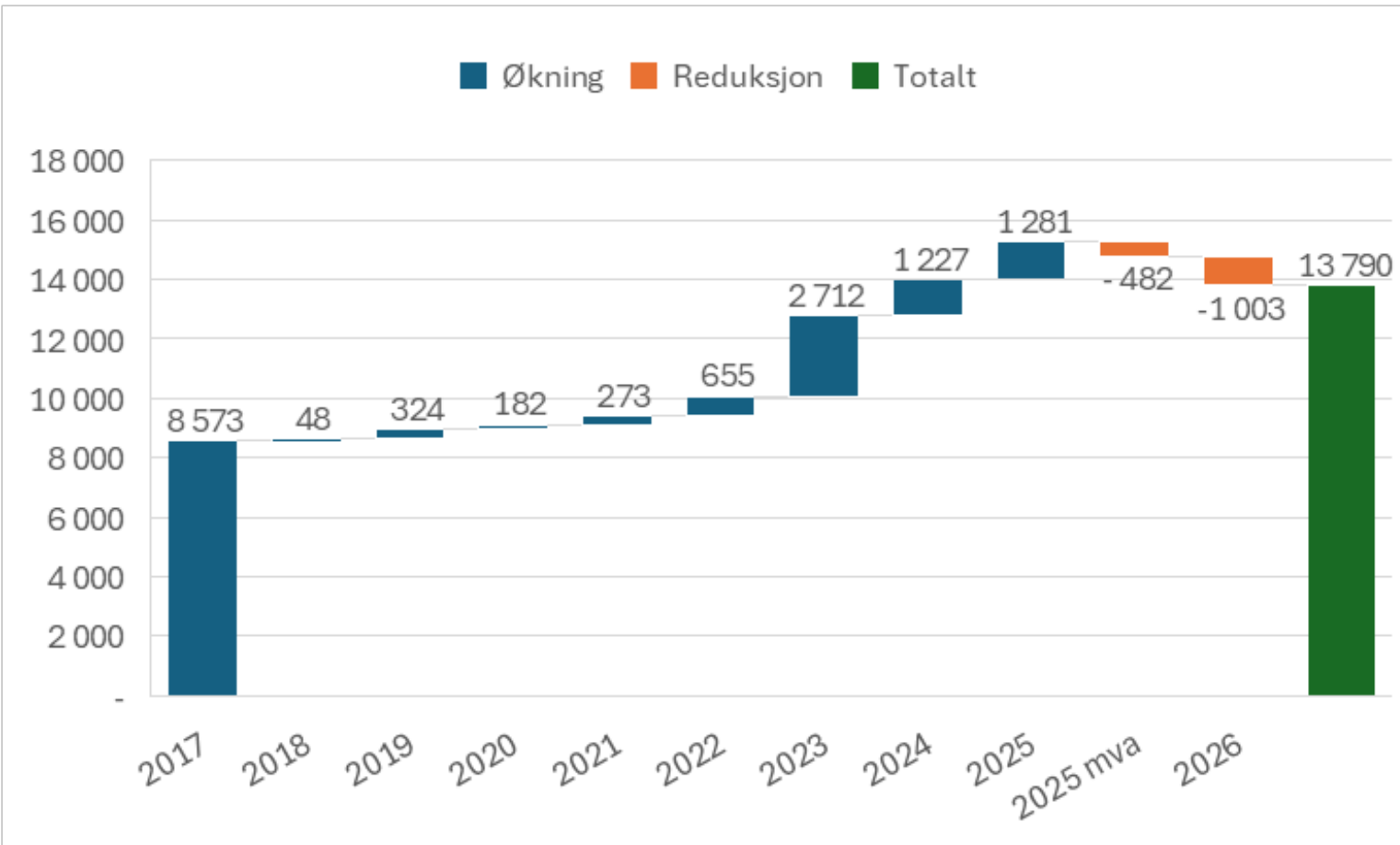
Standardabonnement vann, avløp og renovasjon

Tjeneste:	Gebyr per 01.01.2025	Gebyr for 2026	Endring i %
Vann	5 430	4 444	-18,2 %
Avløp	6 628	5 446	-17,8 %
Renovasjon	3 700	3 900	5,4 %
Sum	15 758	13 790	-12,5 %

Note: En liter vann koster 3 øre inkl. mva.

Var utvikling siden 2017

- «Dyrtiden» 2022-2025
- Krevende å gjennomføre hovedplan Vann og avløp parallelt med høyere strømpriser og renter
- Realvekst fra 2017 på om lag 2 tusen kroner

VAR gebyrene for kommuner

Alle priser er eks. mva.

Kommune	Vann	Avløp	Renovasjon	Sum VAR 2026
Sandefjord	3 864	4 736	3 120	11 720
Porsgrunn	3 957	6 130	3 100	13 187
Larvik	4 385	6 591	2 587	13 564
Skien	4 402	6 020	3 164	13 586
Horten	3 395	8 566	3 145	15 106
Tønsberg	5 221	7 929	2 950	16 100
Færder	4 732	8 901	2 504	16 137
Holmestrand				-

Klimabudsjett

- Ambisjon
 - 70% fra 2009 nivå til 2035 nivå (tidligere 55% reduksjon fra 1990-nivå i 2030)
 - Egen virksomhet klimanøytral i 2050
- Aktuelle gjennomførte tiltak:
 - Reduksjoner i energiforbruk og solcelleanlegg på flere bygg
- Utslippene har gått ned
 - Men ikke tilstrekkelige tiltak for å nå målet i 2035
 - Egen Sak fsk 18/11

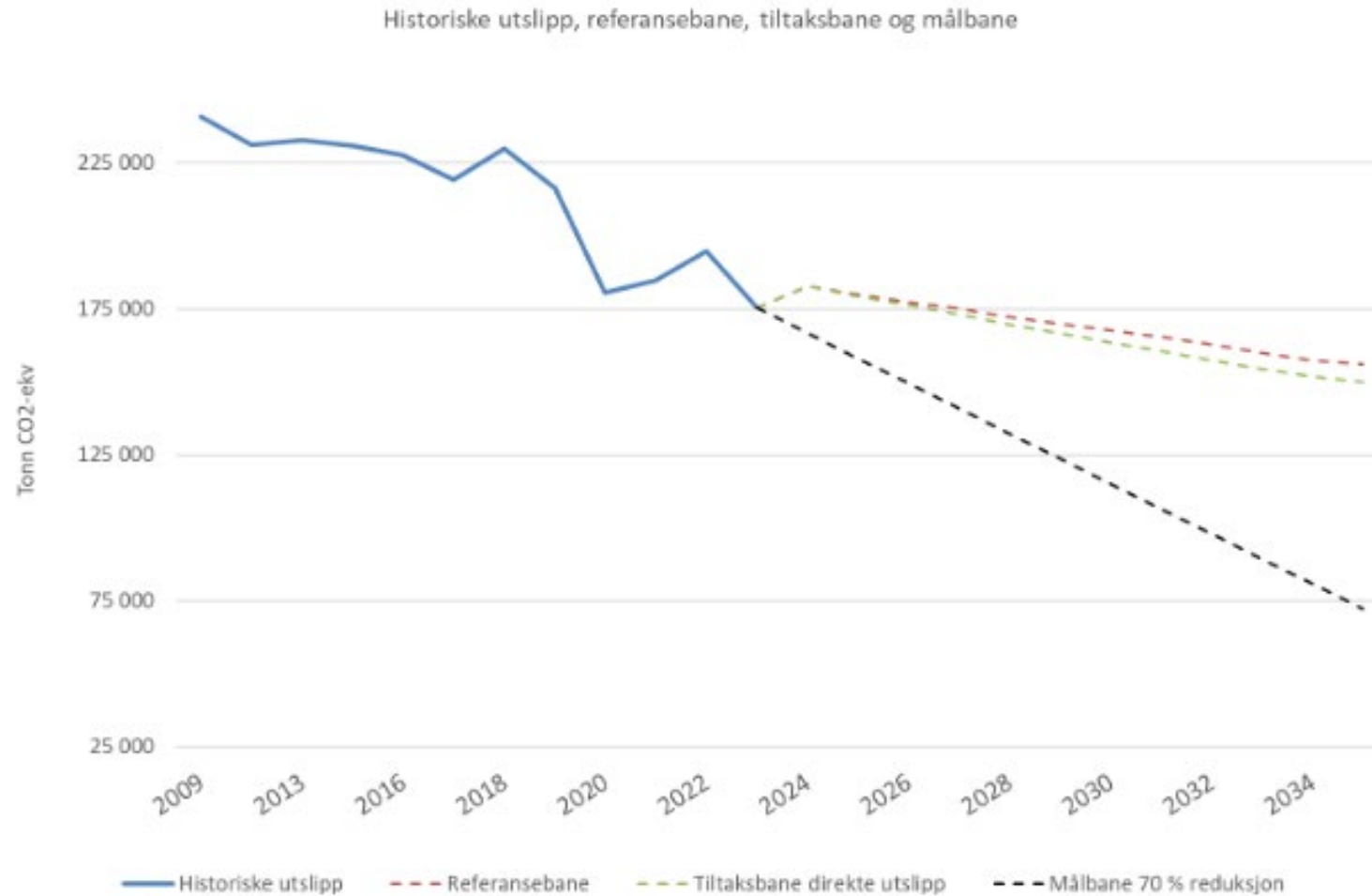

Vårmariland og bergflette på Yxney.

Foto: Tore Ringdal

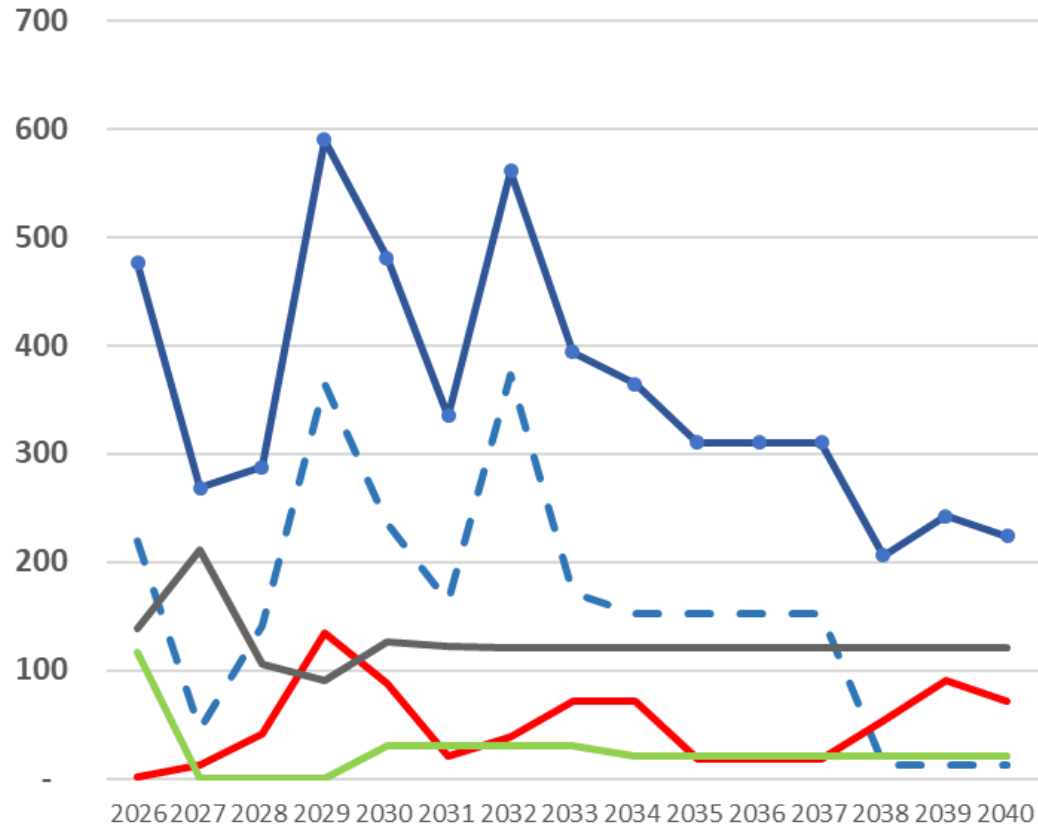
Klimabudsjett

Klimabudsjett – Mål- og tiltaksbane

Investeringer etter planperioden og finansiering

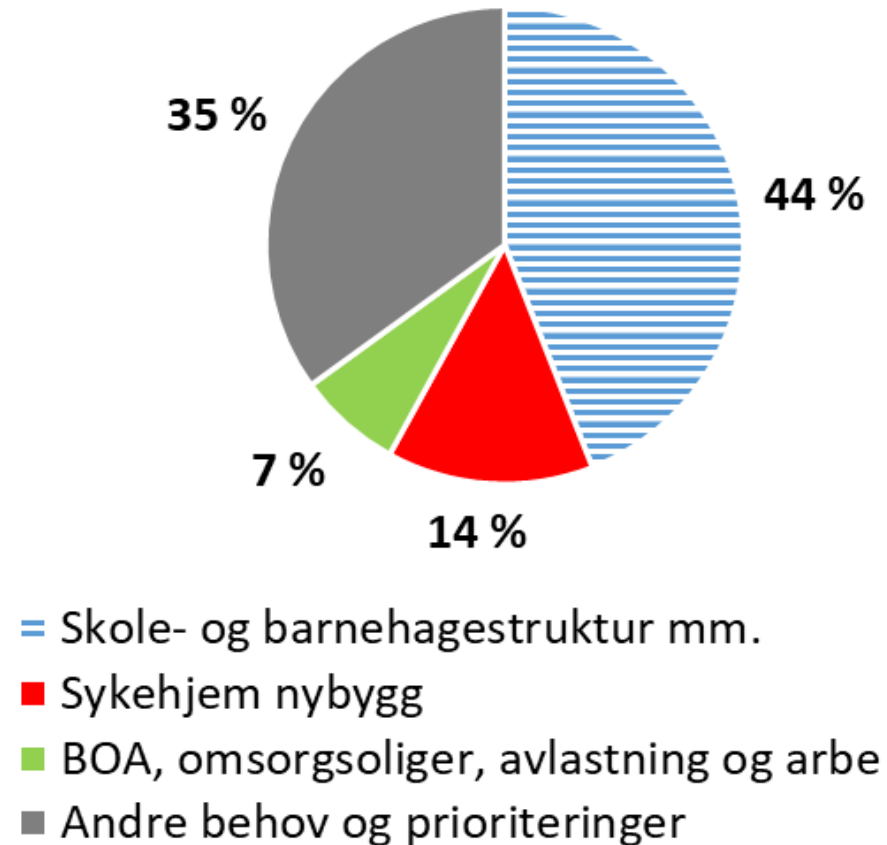
Investeringer på områder

- SUM investeringer
- — Skole- og barnehagestruktur mm.
- Sykehjem nybygg
- BOA, omsorgsoliger, avlastning og arbe
- Andre behov og prioriteringer

Investeringer - Andeler

Andelene av totale investeringer til 2040

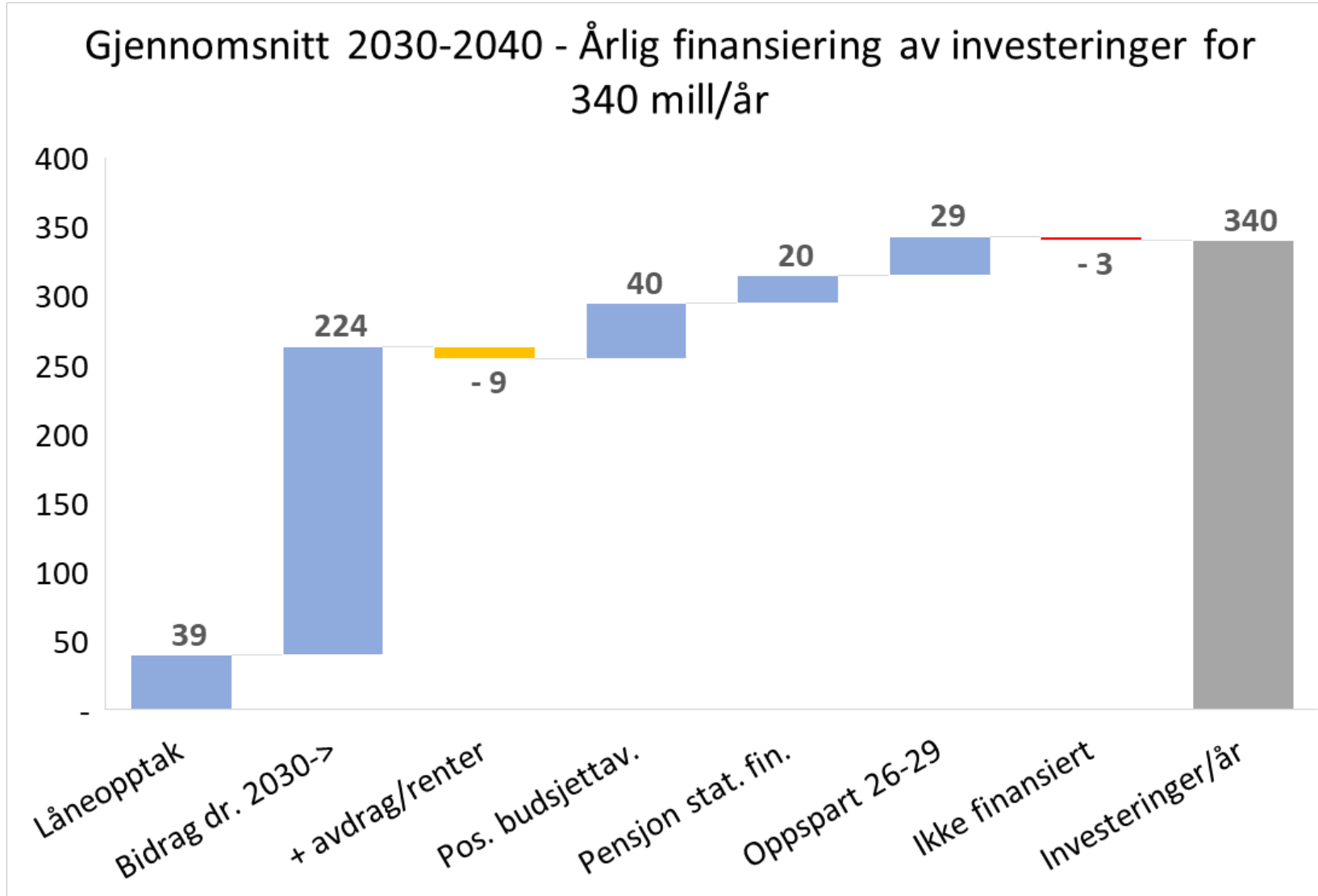
Note – lave investeringer i sykehjem i begynnelsen av planperioden sflg av Nygård utbyggingen

Planlegger for flere sykehjemsplasser

Heldøgn omsorg	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Økning i plasser	0	0	20	0	9	9	25	18	9	27	9	0	9	0	27	18
Økning i bygg			Nyg/M	Nyg	Nyg	Nyg	Solet	S/Anne	S/Anne	S/Anne	S/Anne	Annet	Annet	Annet	Annet	Annet
Sum plasser	509	509	529	529	538	547	572	590	599	626	635	635	644	644	671	689
Fremskriving behov	509	512	524	533	539	555	577	594	608	630	636	635	648	648	670	688
Over/underdekning ift framskr	-0	-3	5	-4	-1	-8	-5	-4	-9	-4	-1	-0	-4	-4	1	1

- Utbyggingen Nygård var vellykket ift å ha kapasitet til jevn opptrapping som følger behovene
- Neste utbygging er Soletunet. Ta i betraktning behovet fram til 2033-2035 slik at vi bygger driftseffektive enheter med mulighet for opptrapping

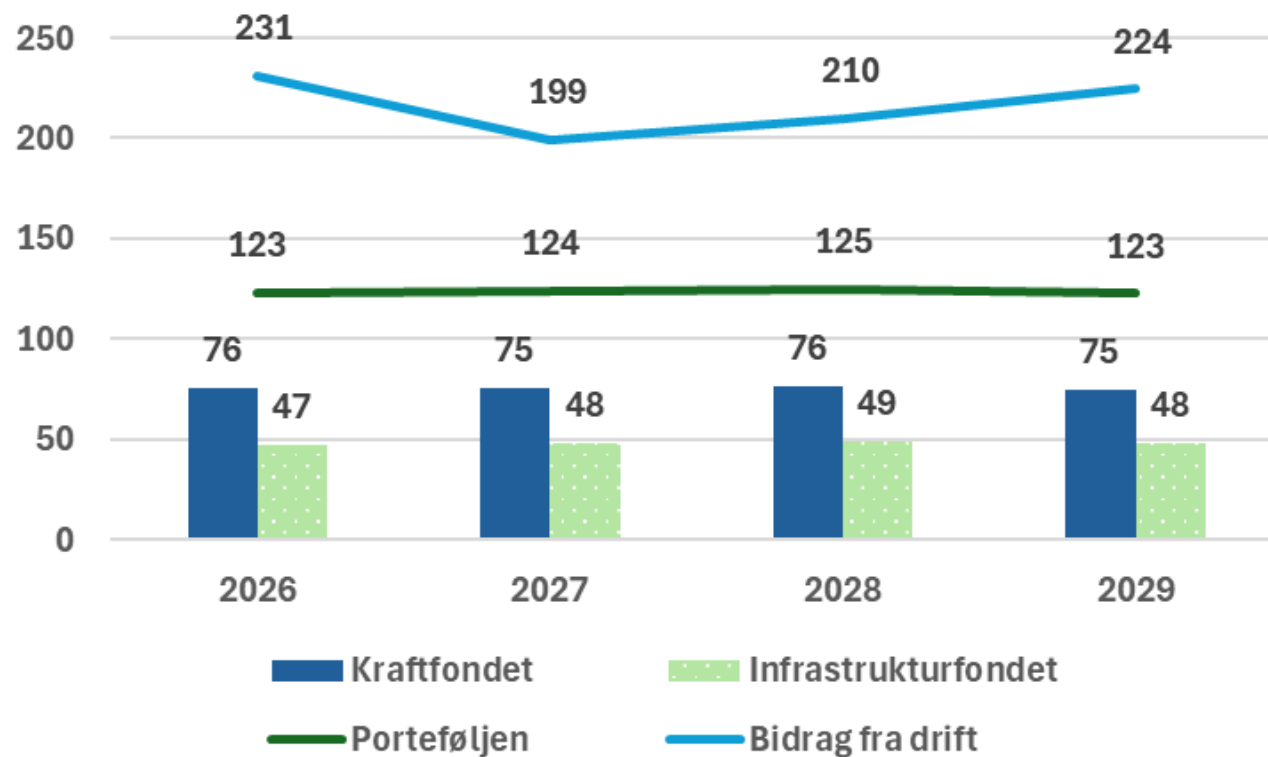
Finansiering graf

Gjeldsutvikling (? Nye planer 2037+)

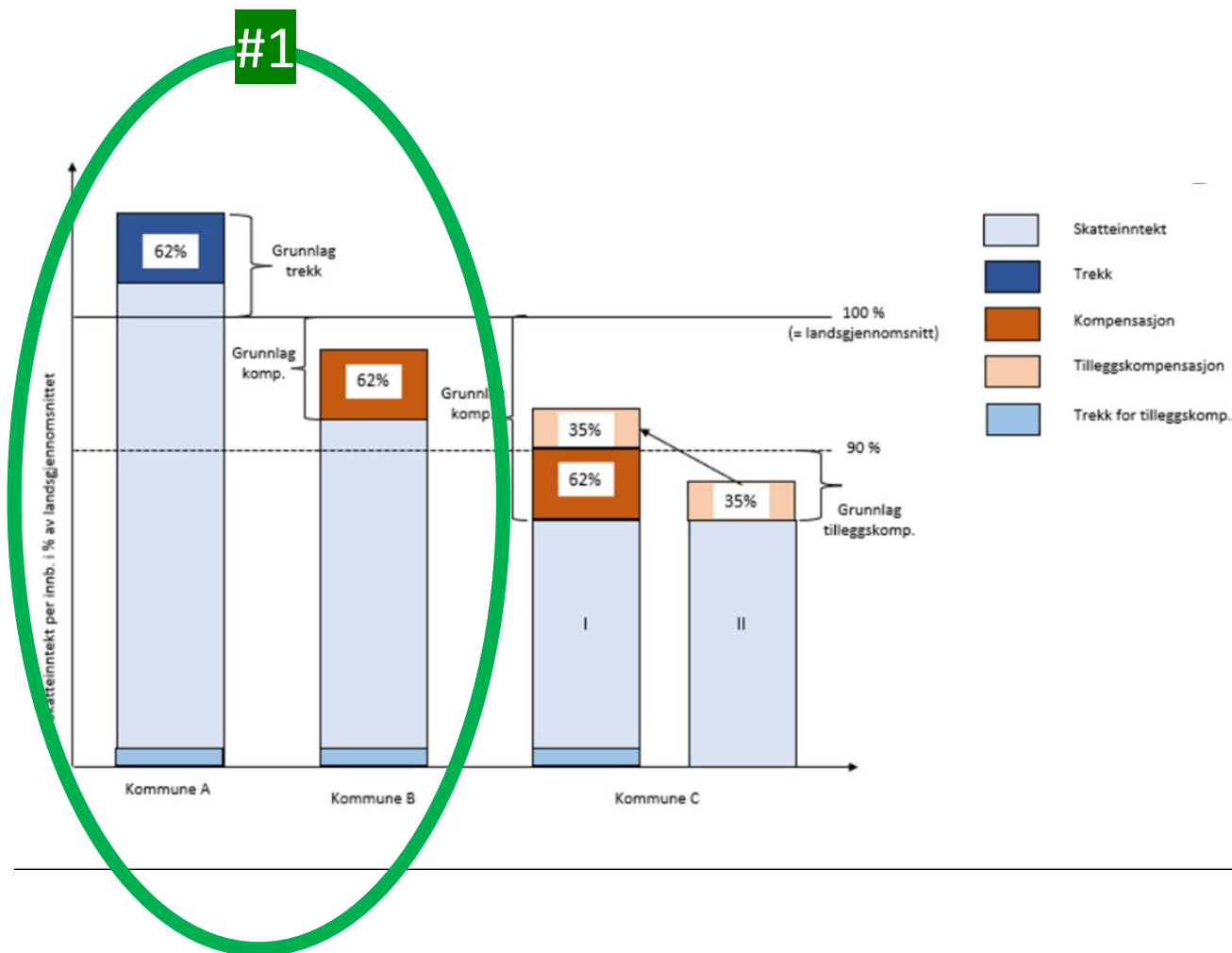
Kraft- og infrastrukturfondene - porteføljen

- Fondenes hovedstol 2 050 mill. kr.
- Kraftfondet har 35 % plassert i aksjer og 65 % i rentebærende papirer til medio 2026
- Infrastrukturfondet fases inn, startet med 0 % aksjer 1.1.2025 opp til 35 % medio 2026
- Beregningsteknisk forutsettes det at
 - rentebærende papirer følger pengemarkedsrenten (3 mnd. NIBØR) + 0,6 %-enheter, og
 - aksjeandelen gir en risikopremie på 4,0 % ut over rentebærende papirer
- Bufferfondet økes fra 200 til 300 mill. kr (fra 200) ved salg av leiligheter 2027-2028
- + Avkastningen går ikke til drift

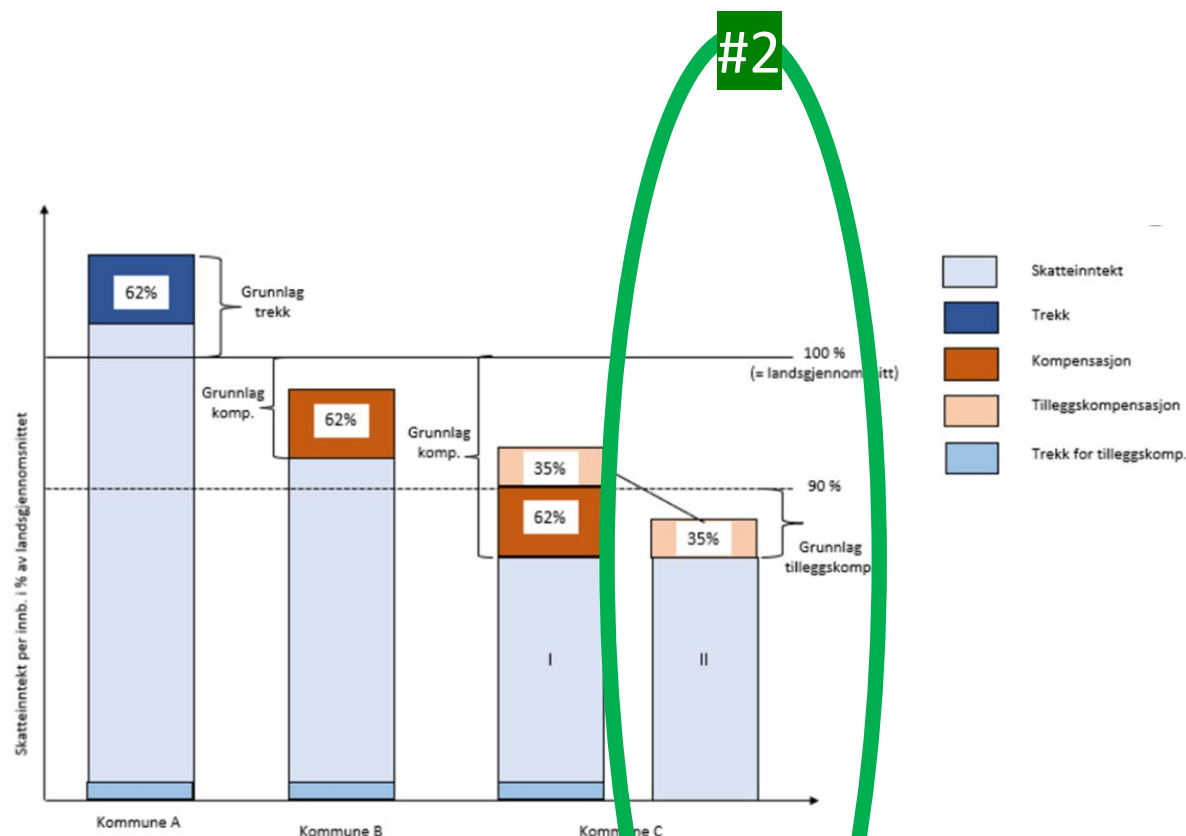
Skatt – innhold og forklaring

#1

- 40 % av kommunesektorens samlede inntekter skal komme fra skatt
- Skatteinntekter utjevnes mellom kommunene med netto inntektsutjevning
- Sandefjord mottok 161 mill. kroner i 2024
- Tre elementer i inntektsutjevning.
 1. Symmetrisk inntektsutjevning til 100%
 2. Tilleggskompensasjon opp til 90%
 3. Finansiering av tilleggskompensasjon.
- 1. Symmetrisk inntektsutjevning ned til og opp til landsgjennomsnittet (100 %)
 - Øker fra 60% etter 2024 som del av ny inntektsmodell for kommunene:
 - 2024 60%
 - 2025 62 %
 - 2026 og videre 64%
 - Er selvfinansierende mellom kommunene – går i null

Skatt – innhold og forklaring

#2. Utjevning opp til 90% kalles tilleggskompensasjon og utgjør 35 %. Gjelder 212 kommuner med 40 % av innbyggerne

#3 Finansiering tilleggskompensasjon

Tilleggskompensasjonen er ikke selvfinansierende, den dekkes av et likt beløp per innbygger fra alle kommunene. 304 kroner per innbygger i september i år. Varierer noe og er avhengig av finansieringsbehovet.

Skatt – innhold og forklaring

Sum # 1 og # 2

- For kommuner med 0% til 90 % skatteinntekter av landsgjennomsnittet utjevnes derfor:
 - 2024 60 % + 35 % = 95 % - finansiering tilleggskompensasjon (lik for alle)
 - 2025 62 % + 35 % = 97 % - finansiering tilleggskompensasjon (lik for alle)
 - 2026 64 % + 35 % = 99 % - finansiering tilleggskompensasjon (lik for alle)
- Ordningen kan også forstås slik fra 2026:
 - + 100 mill. kr i skatt i Sandefjord
 - 99 mill. kr i inntektsutjevning til Sandefjord fra andre kommuner («Trenger» mindre)
 - = +1 mill. kroner i netto inntektseffekt for Sandefjord

Forutsatt like skatteinntekter til kommunen i Norge slik det er budsjettet i statsbudsjettet.
- Det vil også si:
 - + 100 mill. kroner i skatt til eksempelvis Oslo og alt annet likt
 - + 1 mill. kroner til Sandefjord

Skatt – Oppsummert

- + Symmetrisk inntektsutjevning (64 % 2026)
- + Tilleggskompensasjon (35 %)
- Finansiering av tilleggskompensasjonen (304 kr/innb. sept. 2025)
- = Netto inntektsutjevning

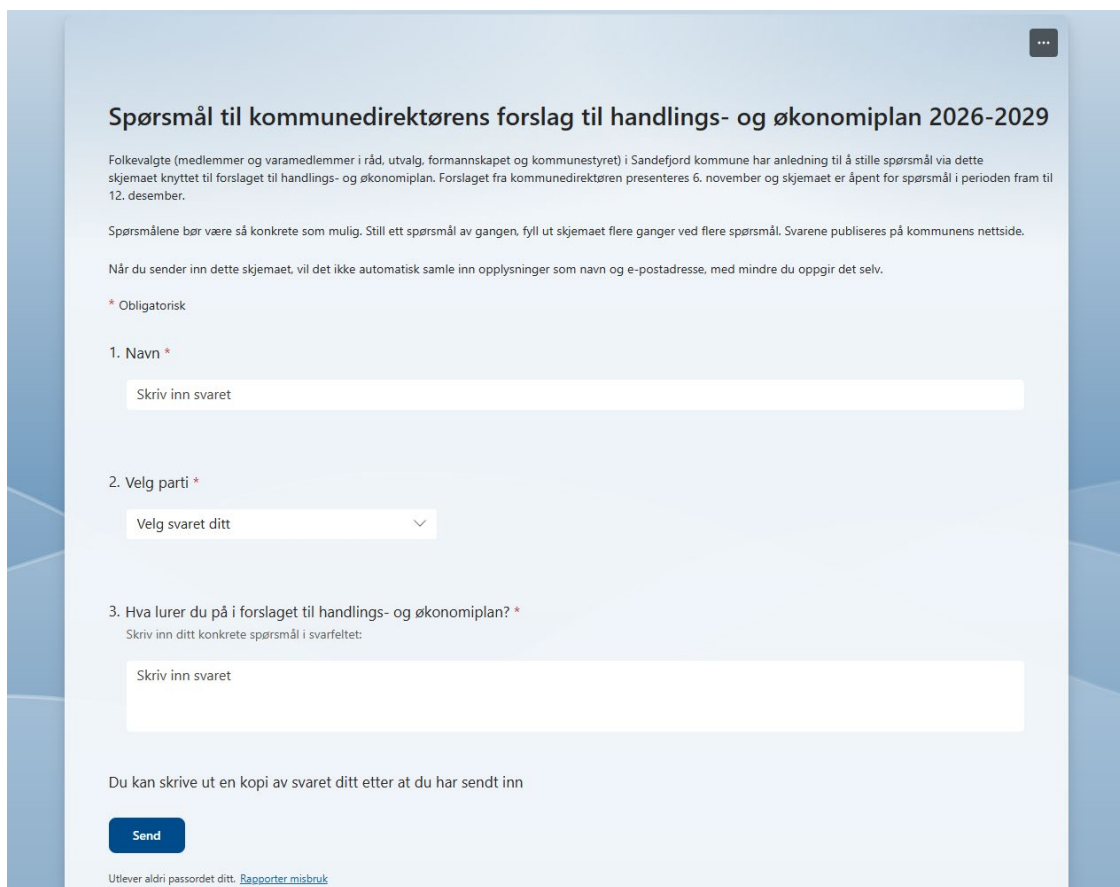
Praktiske opplysninger

Det aller meste likt som i fjor

- Spørsmål til budsjettet
- Endringer i Excelark
- Publisering
- Ny samfunnsdel med nye mål lagt til grunn i ny HØP 2026-2029
- Nytt vedlegg – Løpende folkehelseoversikt – statusoppdatering som del av HØP

Spørsmål til budsjettet – som tidligere år

Spørsmål til kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029

Folkevalgte (medlemmer og varamedlemmer i råd, utvalg, formannskapet og kommunestyret) i Sandefjord kommune har anledning til å stille spørsmål via dette skjemaet knyttet til forslaget til handlings- og økonomiplan. Forslaget fra kommunedirektøren presenteres 6. november og skjemaet er åpent for spørsmål i perioden fram til 12. desember.

Spørsmålene bør være så konkrete som mulig. Still ett spørsmål av gangen, fyll ut skjemaet flere ganger ved flere spørsmål. Svarene publiseres på kommunens nettside.

Når du sender inn dette skjemaet, vil det ikke automatisk samle inn opplysninger som navn og e-postadresse, med mindre du oppgir det selv.

* Obligatorisk

1. Navn *

Skriv inn svaret

2. Velg parti *

Velg svaret ditt

3. Hva lurer du på i forslaget til handlings- og økonomiplan? *

Skriv inn ditt konkrete spørsmål i svarfeltet:

Skriv inn svaret

Du kan skrive ut en kopi av svaret ditt etter at du har sendt inn

Send

Utlever aldri passordet ditt. [Rapporter misbruk](#)

Eget skjema for å stille spørsmål.

Lenke til skjema sendes ut til folkevalgte.

Spørsmål og svar blir lagt ut på nettsiden.

Spørsmål som krever analysearbeid, større undersøkelser og utredninger kan ikke forventes svart ut via nettsiden.

Antallet spørsmål kan føre til at ikke alt svares på.

- Det har gått greit i 2023 og 2024

Endringer i eget Excelark

- Excelarket benyttes til å legge inn salderede endringsforslag
- Det er en egen side i arket med veiledning.
- Det er en fordel at hver gruppe har en dedikert person som kjenner til hvordan arket fungerer.
- Dersom man ønsker opplæring i arket er det bare å kontakte sentral økonomi og planlegging (budsjett) for en egen gjennomgang.
 - Det gjelder også veiledning for å sjekke om utfyllingen er gjort riktig før forslag fremmes til politisk behandling.

Endringer – men hvilket handlingsrom?

- Det blir ofte spurt om politikeres handlingsrom i budsjettet
- Handlingsrommet er stort, og dette er eksempler som har realeffekt:
 - Redusere tjenester, innhold, mengde
 - Ikke gjennomføre foreslåtte nye driftstiltak
 - Ikke gjennomføre foreslåtte investeringer
 - Innføre eiendomsskatt
 - Øke parkeringsgebyrene
- Det er også mulig å bruke av oppsparte midler/fond, eksempelvis skoleinvesteringsfondet (Som alle andre endringer er ikke dette kommunedirektørens anbefaling)
- Det anbefales ikke å skaffe handlingsrom ved å endre på andre forutsetninger i budsjettet som kommunestyret til slutt ikke avgjør i regnskapet, eksempler på dette er:
 - Skatteinntekter (allerede for høyt – RNB revidering)
 - Nibor renten
 - Lønns- og prisvekstforutsetninger

Publiseringen

Mail med presentasjon, endringsark, lenke til framsikt o side med spørsmål og svar er sendt ut

Saksframstillingen publiseres neste uke

Trykket versjon

- Pdf forventes ferdig laget ila. tirsdag neste uke
- Bestille fra Mette Wiik (hentes fra tirsdag kl. 16)

Handlings- og økonomiplan 2026-2029